

TÈCNiques D'INVESTIGACIÓ IV

2n quadrimestre Curs 1996/97

Professor: L.M. Zaldívar

---

a) Objectiu del curs

Dins de l'itinerari de les assignatures de tècniques, Tècniques d'investigació IV es proposa com a objectiu donar a l'alumnat un coneixement teòric i pràctic de les tècniques qualitatives que s'utilitzen en el procés d'investigació sociològica.

Al llarg del quadrimestre s'insistirà específicament en l'aspecte pràctic. Després d'una primera visió teòrica i panoràmica de les diferents tècniques qualitatives de recollida i d'anàlisi de les informacions, l'assignatura es centrarà en la seva aplicació a una recerca concreta.

b) Avaluació

L'assignatura serà objecte d'avaluació continuada en el decurs del quadrimestre. El nucli central de l'avaluació es farà a partir de l'aplicació de les tècniques qualitatives a una recerca concreta feta en grup, on es farà constar la part individual aportada per cadascú dels membres del grup, així com un informe de síntesi grupal. L'avaluació continuada comportarà exposicions públiques a classe

c) Temari general

1. Tècniques qualitatives i recerca sociològica

1.1 Objecte d'estudi i tècniques qualitatives

1.1.1 Què són les tècniques qualitatives?

1.1.2 Utilitat de les tècniques qualitatives

1.1.3 Objecte d'estudi i elecció de les tècniques per a la recollida de la informació

1.2 Tècniques qualitatives i tradició sociològica

1.2.1 Història i investigacions sociològiques

1.2.2 Tradicions teòriques i tècniques qualitatives

1.2.3 La rellevància de la informació intensiva

2. Panoràmica de les tècniques qualitatives. Recollida, anàlisi i interpretació de la informació des de les diferents tècniques

2.1 Aspectes generals de les tècniques qualitatives

2.1.1 Les unitats mostrals significatives

2.1.2 La preparació i control de la recollida d'informació

2.1.3 L'anàlisi i la interpretació de la informació

2.2 Principals tècniques de recollida d'informació intensiva

2.2.1 Panoràmica general de les diferents tècniques utilitzades en el camp de la recerca social

2.3 La recollida de dades mitjançant l'entrevista

2.3.1 Introducció, nocions.

2.3.2 Tipus d'entrevistes

2.3.3 Models d'interacció

2.3.4 Factors comunicacionals i interaccionals

2.3.5 Els processos tècnics. Avantatges. Límits

2.4 L'entrevista en profunditat

2.4.1 Tipologia

2.4.2 Situacions on és convenient

2.4.3 Com seleccionar informants

2.4.4 Com trobar informants

2.4.5 Recomanacions metodològiques

2.4.6 L'entrevista segons la persona entrevistada

2.4.7 La comunicació no verbal a l'entrevista

2.5 L'entrevista grupal i el grup de discussió

2.5.1 Algunes nocions

2.5.2 La problemàtica al voltant d'una taula

2.5.3 Què aporta l'entrevista grupal

2.5.4 El registre de la informació

2.6 La tècnica Delphi

2.6.1 Què és i contextos on s'aplica

2.6.2 Perquè la tècnica delphi?

2.6.3 Fases d'aplicació

2.6.4 Allò que aporta delphi envers d'altres tècniques grupals

- 2.7 Les històries de vida
  - 2.7.1 El mètode biogràfic. Introducció
  - 2.7.2 La utilització de les històries de vida a les CCSS
  - 2.7.3 Criteris d'interpretació
  - 2.7.4 La construcció de la història de vida. Fases i etapes
  - 2.7.5 El registre del relat. Tipologia
  - 2.7.6 L'elecció de les unitats significatives
  - 2.7.7 L'autobiografia assistida
- 2.8 Les tècniques d'observació
  - 2.8.1 Introducció: noció, tipus i validesa de l'observació
  - 2.8.2 Classificació de les observacions
  - 2.8.3 L'observació com a interacció social. Fases
  - 2.8.4 Recollida i control de les observacions. Mostreig
  - 2.8.5 La reconstrucció del significat. L'informe final
- 2.9 L'anàlisi de contingut
  - 2.9.1 Definició i delimitació de l'anàlisi de contingut
  - 2.9.2 Metodologia general de l'anàlisi de contingut
  - 2.9.3 Tècniques d'anàlisi: Fases, finalitat, procediments
- 2.10 Les tècniques projectives
  - 2.10.1 Les TP com a mètode no estructurat
  - 2.10.2 Tipus de tests projectius
  - 2.10.3 Les tècniques gràfiques
  - 2.10.4 Tècniques verbals
  - 2.10.5 Tècniques de joc
  - 2.10.6 Tests psicodramàtics
  - 2.10.7 Tècniques que utilitzen altres modalitats

3. Alguns exemples concrets d'aplicació de tècniques qualitatives

GARCIA FERRANDO, M. et al. El análisis de la realidad social. Métodos y técnicas de investigación, Madrid, Alianza editorial, 1985.

GHIGLIONE, R. et al. Manuel d'analyse de contenu, Paris, Armand Colin, 1985.

HSBERMAN, S. Introducción a la dinámica de grupo, México, Trillas, 1986.

IBÁÑEZ, J. Más allá de la sociología. El grupo de discusión: técnica y crítica, Madrid, Siglo XXI, 1986.

LABAREE, J. El regreso del sujeto. La investigación social de segundo orden, Madrid, Siglo XXI, 1994.

JAVIER, C. Il susurro e il rumore del mondo. Riflessioni sulla sociologia qualitativa, Roma, Armando-cop, 1989.

JUAN P. Sociología des genres de vie. Morphologie culturelle et dynamique des positions sociales, Paris, PUF, 1991.

d) Bibliografía general

BALAN, J. et al. Historias de vida en las ciencias sociales. Teoría y técnica, Buenos Aires, Nueva Visión, 1974

BARDIN, L. El análisis de contenido, Madrid, Akal u. 1986

BERTAUX, D. "L'approche biographique: sa validité méthodologique, ses potencialités", Paris, Cahiers Internationaux de Sociologie (Vol. LXIX), pp197-225, 1980

BLANCHET, A, et al. Técnicas de investigación en ciencias sociales, Madrid, Narcea, 1989

CAJIDE VAL, J. "La investigación cualitativa: tradiciones y perspectivas contemporáneas" a bordon, núm. 44 (4), pp. 357-373, 1992

CATANI, M.; MAZE, S. Tante Suzane. Une histoire de vie sociale, Paris, Librairie des Meridiens, 1982.

CICOUREL, A.V. El método y la medida en sociología, Madrid, Nacional, 1982

DAVIS, F. La comunicación no verbal, Madrid, Alianza ed. 1982

DAVIS, N.Z. El regreso de Martin Guerre, Barcelona, Bosch, 1981

DELGADO, J.M. Métodos y técnicas cualitativas de investigación en ciencias sociales, Madrid, Síntesis, 1994

FERRAROTTI, F. La historia y lo cotidiano, Barcelona, Península, 1990, col. homo sociologicus

FESTINGER, L.; KATZ, D. Los métodos de investigación en las ciencias sociales, Barcelona, Paidós Básica, 1992

GARCIA FERRANDO, M. et al. El análisis de la realidad social. Métodos y técnicas de investigación, Madrid, Alianza editorial, 1986.

GHIGLIONE, R. et al. Manuel d'analyse de contenu, Paris, Armand Colin, 1985

HEBERMAN, S. Introducción a la dinámica de grupo, México, Trillas, 1986

IBAÑEZ, J. Mas allá de la sociología. El grupo de discusión: técnica y crítica, Madrid, Siglo XXI, 1986

IBAÑEZ, J. El regreso del sujeto. La investigación social de segundo orden, Madrid, Siglo XXI, 1994

JAVEAU, C. Il susurro e il rumore del mondo. Riflessioni sulla sociologia qualitativa, Roma, Armando cop. 1989

JUAN S. Sociologie des genres de vie. Morphologie culturelle et dynamique des positions sociales, Paris, PUF, 1991

- KRUEGER, R.A. El grupo de discusión. Guía práctica para la investigación aplicada, Madrid, Pirámide, 1991
- LEWIS, O. Los hijos de Sanchez, Buenos Aires, Grijalbo, 1982
- LYNCH, M. Scientific practice and Ordinary Action. Etnomethodology and Social Studies of Science, Cambridge, Cambridge Univ. P., 1993
- MUCHIELLI, R. et al. L'entretien projectif, Paris, Eyrolles, 1992
- NEGRE, P. La prostitución popular: relatos de vida, Barcelona, Caixa de Pensions, 1988
- PEREZ SERRANO, G. Investigación cualitativa. Retos e interrogantes, Madrid, La Muralla cop. 1994
- POIRIER, J. et al. Les récits de vie. Theorie et pratique, Paris PUF, 1983
- PUJADAS, J.J. El método biográfico: el uso de las historias de vida en ciencias sociales, Madrid, Cuadernos Metodológicos, núm.5, CIS, 1992
- REMY, J. Ed. Méthodes d'analyse de contenu et sociologie, Bruxelles, Fac. Universitaires Saint Louis, 1990.
- RUIZ OLABUENAGA, J.I.; ISPIZUA, M.A. La descodificación de la vida cotidiana. Métodos de investigación cualitativa, Bilbao, Deusto, 1989
- RUIZ OLABUENAGA, J.I. Metodología de la investigación cualitativa, Bilbao, Deusto, 1996
- SARABIA, B. "Historias de vida" a REIS núm. 29, Madrid, Biblioteca de Ciències Socials
- SCHWARTZ, H.; JACOBS, J. Sociología cualitativa, México, Trillas, 1984
- SELLTIZ C. et al. Métodos de investigación en la relaciones sociales, Madrid, Rialp, 1980
- SEMINARIO AEDEMO La otra investigación cualitativa, Barcelona, 63é Seminari AEDEMO, 1993
- SILVERMAN, D. Qualitative Methodology and Sociology, Vermont, Gower, 1986
- SILVERMAN, D. Interpreting Qualitative Data Methods for Analysing Talk. Text and Interaction, London, Sage, 1993
- TAYLOR, S.J.; BOGDAN, R. Introducción a los métodos cualitativos de investigación, Barcelona, Paídos, 1992
- TORROBA, I. "Evaluar a través de la observación" a Bordon, 43 (4), pp. 495-507, 1992
- WALKER R. Ed. Applied Qualitative Research, Vermont, Gower, 1985